

DA LI SMO ŽIVI?

U članu 23. Ustava Crne Gore: je zapisano: „***Svaki stanovnik Crne Gore ima pravo na blagovremeno i potpuno obavještenje o stanju životne sredine, na mogućnost uticaja prilikom odlučivanja o pitanjima od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu ovih prava, da su građani, a posebno država, obavezni da čuvaju i unapređuju životnu sredinu***“

Ne treba biti neki veliki ekspert, da bi se došlo do činjenice da se u Pljevljima odavno ne poštuje ovaj član Ustava, koji bi po pravilu trebao biti u službi svih građana, ali očito to za Pljevljake ne važi-evo već više od dvije decenije.

Problem zagađenja je veliki, veći nego prije 20 godina kada su građani Pljevalja slušali uzaludna obećanja i apele na ovaj veliki problem koji predstavlja „biti ili ne biti“ za stanovnike gradića u kotlini, „zlatne žile“ Crne Gore. Obećanja dolaze i prolaze, dok Pljevljaci ostaju sa svojim problemom. Taj problem je postao njihova svakodnevica- ujutru kada krenu na posao, kada krenu u školu ili čak na prvu jutarnju kafu. Moglo bi se u svemu uživati da Pljevljaci već odavno nijesu vidjeli Sunce i nisu popili čašu čiste vode. U vodi pronalaze ostatke zemlje dok Sunčevi zraci koliko god bili jaki, teško prolaze kroz debeli sloj magle i dima, koji je prepun opasnih PM 10 čestica po kojima su Pljevlja u posljednjem periodu postali svakodnevna tema.

(Foto: Goran Malidžan)

Krivi smo za mnoge propuste i greške, ali naš najveći zločin je izlaganje djece ovome, negiranje onih stvari koje radimo svakodnevno. Mnoge stvari mogu čekati, ali djeca ne mogu. Njima ne možemo govoriti sutra, oni traže danas. Za njih život tek predstoji i oni se nisu rodili da bi ispaštali.

U drugim gradovima ljudi izlaze na ulice da bi svirali i zabavljali narod, naša muzika je kašalj, visoki tonovi promuklog glasa, blijeda slika naših lica, vjerujte mi to nikome nije zabava. Druženja u gradu skoro i da nema jer se svi boje izaći na ulicu.

Lako je reći-„Proći će, navikli smo“, ali da li treba da se navikamo?

Mnogi ljudi svoja jutra započinju šetnjama po parkovima ili pak započinju u ispijanju prve jutarnje kafe. Pljevljaci ta jutra dočekuju u zatvorenom prostoru, čekajući da se koncentracija PM čestica smanji kako bi napustili svoje domove da bi završili one najbitnije poslove jer, kako kažu stručnjaci- ne treba izlaziti, sem u slučaju prijekne potrebe...

Priješka potreba Pljevljaka je da se izbore sa termoelektranom, individualnim ložištima, jalovištima, otpadnim vodama, divljim deponijama koji zajedno dovode do toga da je u Pljevljima zagađena i voda i vazduh i zemljište.

(Foto: Anđela Žugić)

Mnoge evropske agencije koje se bave zaštitom životne sredine konstantno apeluju na to da se ovaj problem mora riješiti jer je , po statistici, situacija više nego alarmantna, međutim niko ne preduzima konkretne korake da se situacija riješi.

A kada već govorimo o statistici, direktor ekološkog pokreta „Ozon“, gospodin Aleksandar Perović ističe: *„Posljednjeg dana novembra 2014. u 21h, koncentracija suspendovanih čestica PM10 bila je 516,8 mikrograma po metru kubnom, što je **više od deset puta više od maksimalno dozvoljene srednje dnevne vrijednosti, koja je 50 mikrograma!**“*

To nije samo jedna noć, naime 9. Januara 2015. u 22h, prema mjernim podacima mjerne stanice u Skerlićevoj ulici, smještenoj u centru grada, koncentracija opasnih, suspendovanih PM10 čestica u vazduhu je iznosila 708,4 mikrograma po metru kubnom, što predstavlja **17 puta veću koncentraciju od dozvoljene.**

Zime su međutim najteže za Pljevljake. Ne zbog snijega već zbog toga što uslijed niskih temperatura dolazi do povećanja individualnih ložišta koja izbacuju velike emisije štetnih gasova. Zbog geografskog i reljefnog položaja, vjetrovi ne mogu dovoljno jako uticati na nestanak ove magle, što uzrokuje da se sva isparenja zadržavaju, bez odlaska u atmosferu.

Na kraju nam jedino ostaje da se zapitamo koliko ćemo još moći da izdržimo ovakvo stanje? Da li treba da se nadamo da će bolja vremena doći, da ćemo jednog jutra dočekati da punim plućima udahnemo svjež vazduh? Dok se to ne dogodi, možemo sebi postaviti pitanje- Da li smo živi? I ako jesmo, koliko još?